

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

Az alapvető jogok biztosának

JELENTÉSE

az AJB-2089-34/2024. számú ügyben,
rendőrségi panaszjelzés tárgyában.
(előzmény ügy: RI-AJBH-97/2021.)

Érintett szerv: Budapesti Rendőr-főkapitányság; XIV. kerületi Rendőrkapitányság

2024.

Az eljárás megindítása

██████████ (██████████ ███████████) alatti lakos, a továbbiakban: panaszos) beadványában sérelmezte, hogy 2021. január 17-én vele szemben intézkedő rendőrök – anélkül, hogy azonosították volna magukat, és közölték volna az intézkedés okát – megfelelő indok nélkül átvizsgálták őt és járművét, majd előállították a Rendőrkapitányságra; mindezt annak ellenére, hogy igazolta személyazonosságát.

Tekintettel arra, hogy a panasz tárgya a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. §-ának (1) bekezdése szerinti intézkedés volt, az e bekezdés b) pontja alapján – figyelemmel az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.) 18. §-ának (1) bekezdése f) pontjára és 39/F. §-ában foglalt hatásköri szabályokra – vizsgálatot indítottam.

Az Ajbt. 39/J. §-ának (2) bekezdése a rendőrségi panaszok esetében is főszabályként rögzíti, hogy az alapvető jogok biztosja a vizsgálatáról jelentést készít, amely tartalmazza a feltárt tényeket, az ezeken alapuló megállapításokat és következtetéseket, valamint a III. fejezet szerinti intézkedést.

Az alapvető jogok biztosának vizsgálata kifejezetten az alapjogi visszasságok feltárására irányul. A hatásköri szabályok alapján nincs lehetőségem arra, hogy az alapjogsérelemként vagy annak közvetlen veszélyeként nem értékelhető jogsértések tárgyában döntést hozzak.

Az alkalmazott jogforrások

- Magyarország Alaptörvénye;
- Ajbt.;
- Rtv.;
- A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény [a továbbiakban: Btk.];
- A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény [a továbbiakban: Szabs. tv.];
- A közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 326/2011. (XII. 28.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 326/2011. (XII. 28.) Korm. rendelet];
- A járványügyi készültségi időszak utazási korlátozásairól szóló 408/2020. (VIII. 30.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 408/2020. (VIII. 30.) Korm. rendelet];
- A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM–BM együttes rendelet [a továbbiakban: KRESZ];
- A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet [a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat].

A tényállás megállapításai

A panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kértem a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint kértem, hogy küldjék meg az azzal kapcsolatos további rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

A rendelkezésre álló információk alapján az alábbi tényállás állapítható meg.

1. 2021. január 17-én a panaszossal szemben a Budapesti Rendőr-főkapitányság XIV. kerületi Rendőrkapitányság rendőre, B. Sz. r. szds. az Rtv. 44. § (1) bekezdés b) pontja, valamint a 29 § (1) bekezdés alapján foganatosította az intézkedést. Ennek keretében az eljáró rendőr a szolgálati gépkocsin megkülönböztető jelzés használatával a ciprusi hatósági jelzésű személygépkocsit vezető panaszost megállásra, majd személyi és menetokmányainak átadására szólította fel, amelynek a panaszos eleget tett.

Az intézkedés célja egyrészt a Magyarország területén való tartózkodás [figyelemmel a Szmtv., továbbá a járvány miatti veszélyhelyzet idején hatályos 408/2020. (VIII.30.) Korm. rendelet kivételes szabályaira], másrészt a jármű magyarországi használata jogszerűségének ellenőrzése volt.

2. Az intézkedés során a panaszos átadta a rendőr részére a [REDACTED] névre kiállított ciprusi vezetői engedélyét, a [REDACTED] névre kiállított személyazonosító igazolványát, valamint a forgalmi engedélyt. Érvényes kötelező gépjármű-felelősségbiztosítást igazoló okiratot átadni nem tudott.

Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés szerint a panaszos kérdésre közölte, hogy magyar okmányokkal nem rendelkezik, soha nem is rendelkezett (bár az okmányok alapján Budapesten született és édesanyja magyar); ugyanakkor az intézkedés során akcentus nélkül magyarul beszélt, és azt sem tudta megmondani, hogy mikor érkezett Magyarországra. A rendőr kiemelte, hogy az erre irányuló kérdésekre a panaszos flegmán és agresszívan válaszolt.

A Rendőrkapitányság által rendelkezésre bocsátott dokumentumok tanúsága szerint a ruházat és a jármű átvizsgálásának célja az volt, hogy a rendőr olyan dokumentumokat találjon, amik alapján a panaszos együttműködése nélkül is meg tudja ítélni a panaszos Magyarországon tartózkodásának jogszerűségét. Ennek eredményeként került elő egy a panaszos nevére kiállított magyar anyakönyvi kivonat, amiben a név kivételével a feltüntetett személyes adatok megegyeztek a panaszos által korábban átadott iratokban feltüntetettekkel. Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés szerint, amikor a rendőr megkérdezte, hogy kinek az anyakönyvi kivonata került elő, a panaszos azt válaszolta, hogy „egy ismerősé, akit nem tud megnevezni”.

3. A személyazonosító adatok ellenőrzése során kiderült, hogy a [REDACTED] és a panaszos személyes adatai (a nevet leszámítva) teljesen megegyeznek. A személyes adatok ellenőrzése során a rendszer a panaszos arcképét is kiadta. Mindezek ellenére az azonosságot a panaszos tagadta a helyszínen, állítása szerint pusztán véletlen egybeesésről volt szó. Az ellenőrzés során az is kiderült, hogy a panaszos rendelkezik érvényes magyar vezetői engedéllyel és magyarországi lakcímmel.

Az intézkedés során ellenőrizték az átadott külföldi vezetői engedélyt eredetiségét is, ám az „UV. fényre és surló fényre nem reagált”. Ezen túl nem volt lehetőség arra, hogy a helyszínen tisztázzák az átadott ciprusi okmányok eredetiségét.

Mivel a helyszínen körvonalazódó tényállás szerint felmerült a Btk. 342. §-ának (1) bekezdésébe ütköző okirathamisítás gyanúja, a rendőr az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés b) pontja alapján a panaszos előállításáról döntött.

Később a rendőrség egy szakértője megállapította, hogy a külföldi vezetői engedély valós, így végül nem indítottak büntetőeljárást a panaszossal szemben.

4. A rendelkezésre álló információk szerint a panaszos előállítása nagyjából két órát vett igénybe. Ennek során a panaszos sérülést nem szenvedett, panaszt nem tett. A panaszos a Rendőrkapitányságon elmondta, hogy gyermekkorában Cipruson örökbe fogadták, ezért nevet változtatott. A rendőrség végül – mivel a tényállás tisztázását követően bűncselekmény gyanúja már nem állt fenn – a panaszost szabadon bocsátották.

5. A rendelkezésre álló információk szerint a gépjármű forgalmi engedélye görög írásjelekkel volt kitöltve, ami az 1980. évi 3. törvényerejű rendelet 4. függeléke alapján Magyarországon nem elfogadott. Az intézkedő rendőr ezt a helyszínen közölte is a panaszossal. A panaszos a tájékoztatást nem fogadta el, mivel álláspontja szerint a ciprusi forgalmi engedély a ciprusi jogszabályoknak megfelelő volt. Ennek alátámasztására megmutatta, hogy a forgalmi engedélyre magyar nyelven is rá van írva, hogy „forgalmi engedély”. A Rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztatása szerint „az intézkedő rendőr a Panaszost a helyszínen tájékoztatta arról, hogy külföldre utazás előtt kérhet nemzetközi forgalmi engedélyt a kiállító országtól és az teljesen megfelel a 1980. évi 3. törvényeredetű rendeletben foglaltaknak.”

Az intézkedő rendőr a panaszossal szemben végül a KRESZ 5. §-a (1) bekezdés f) pontját sértő, a Szabs. tv. 224. §-ának (1) bekezdése szerint minősülő, valamint a 326/2011. (XII. 28.) Korm. rendelet honosításra vonatkozó szabályait sértő, a Szabs. tv. 225. §-ának (1) bekezdése szerint minősülő cselekmények miatt szabálysértési feljelentést tett.

6. A Rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztatása szerint az intézkedő rendőr az intézkedés kezdetén a napszaknak és a panaszos nemének megfelelően köszönt, majd közölte a nevét, azonosító számát, valamint az intézkedése fentebb említett célját.

Nem áll rendelkezésre olyan felvétel vagy más információ, amely segítene tisztázni, hogy az intézkedő rendőr eleget tett-e az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdésében foglalt kötelezettségeinek.

A vizsgálat megállapítása

1. A rendelkezésre álló információk alapján tisztázott tényállás alapján megállapítható, hogy az intézkedésre kellő jogalap birtokában, az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése szerinti szükségesség és arányosság elvének megfelelően, jogszerűen került sor. *Ennek megfelelően úgy foglaltam állást, hogy az intézkedés kezdeményezése, a panaszos ellenőrzése, ruházatának és járművének átvizsgálása, majd előállítása visszásságot nem okozott.*

2. Az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése szerinti azonosítási és tájékoztatási kötelezettségek vonatkozásában nem áll rendelkezésre elegendő információ a tényállás – visszásság tárgyában való állásfoglalás kialakításához szükséges mértékben való – tisztázásához, *így e tekintetben nem állt módomban állást foglalni.*

A vizsgálat zárása

Alapjogi visszásság hiányában az Ajbt. 2. § (7) bekezdése, illetve az Ajbt. III. fejezet 11. alcíme szerinti intézkedések alkalmazását mellőzöm.

Az Ajbt. 39/J. §-ának (4) bekezdése alapján az alapvető jogok biztosa a jelentést és a (3) bekezdés szerinti elutasítást megküldi – az intézkedéssel érintett rendőri szerv kilététől függően – az országos rendőrfőkapitány, a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója, a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója vagy az idegenrendészeti szerv főigazgatója számára.

Az érintett rendőrségi vezető (jelen esetben az országos rendőrfőkapitány) a rendőrségi panasz tárgyában – figyelemmel az Rtv. hivatkozott 92. §-ának (1) bekezdésére, valamint az Ajbt. 39/K. §-ának (1) bekezdésére – közigazgatási hatósági eljárásban fog döntést hozni, amely döntést a panaszos – amennyiben azzal nem ért egyet, illetve annak eredményével nem elégedett – közigazgatási perben később megtámadhat.

Budapest, 2024. az elektronikus dátumbélyegző szerint

Dr. Kozma Ákos